

BAHTİYARLIK 1885

Ahmet Mithat Efendi (1844-1912)

KİŞİLER

Şinasi Bey Romanın başında mektebin üçüncü senesinde 17- 18 yaşlarında olan Şinasi, babası Semih Efendi'nin köylü olmanın bahtiyarlık getireceği yönündeki nasihatlerine uyararak okulu biter bitmez köye hayallerini uygulamaya gider. Buradaki bilgisi, başarısı, gayreti ve azmi köy ahali tarafından da takdir edilir. Hem babasından aldıkları hem kendi kazancı ile altı ay gibi kısa bir süre içinde kazanca geçen Şinasi, köyden maaş almak yerine toprak alır. Köse Muhtar ve köylüler tarafından başarısı övülen ve 6 sene sonra 23 yaşlarına gelen Şinasi, kendisine uygun, Kuran bilen iyi bir kız ile izdivaca hazırlanır. Zeliha ile evlenip köydeki bahtiyarlığını taçlandırır. Şinasi gayet tutkulu, yaptığı işe hevesini ekleyen idealist ve tutumlu bir gençtir. Her şeyin yerli olanına meyil gösteren Şinasi kısa sürede Senai'nin beğenmediği ve istemediği tüm araziye sahip olur. Ahlakı ve kişiliği ile örnek biridir. Mektepten arkadaşı ve evlendiği kızın üvey abisi olan Senai'ye hayallerinin peşinden gitmenin neler getirdiğini kanıtlamış olur.

Senai Efendi Roman başladığında 17-18 yaşlarında olan Senai, tam da babasının arzu ettiği gibi Batıya olan tutkusu ile kazancın ve mutluluğun şehirde olduğuna kanaat getirir. Şehir hayatının üstün olduğunu söyleyen Yamalı Musa'yı dinleyen oğlu Senai, okul biter bitmez soluğu Paris'te alır. Babası vefat ettiği için kalan mirası satıp parasını bu şekilde değerlendireceğini düşünür. Her ne kadar Fransa'ya hukuk eğitimi için gitmiş olsa da eğlence hayatı ve kültürel farklılık onu cezbeder ve Senai borçlandıkça borçlanır. Kumardan ve kadınlara para harcamaktan okul işleri aksar. Annesinden istediği bir miktar para yardımı ile memlekete dönünce iyice kendini mutsuz hisseder. Yaşı 23 olunca da Avrupalı bir kızla zengin bir aileye damat olarak mutlu olacağını düşünür. Bu evliliği Nusret Hanım ile yalanları sayesinde gerçekleştirir. Fakat söylediği yalanların ortaya çıkması ile bedbahtlığı iki katına çıkar ve kayınpederinden yürüttüğü paralar ile İsviçre'ye kaçarak yaşamına devam eder. Genel olarak savurgan, özensiz, alafrağa ve eğlenceye düşkün bir karakterdir.

Zeliha Senai'nin babası Yamalı Musa'nın ikinci eşinden doğan Zeliha, genel olarak silik bir karakterdir. Bir gün evlerine misafir olarak kalmaya gelen Şinasi ile bakışması neticesinde aralarında aşk başlar ve Şinasi'nin Zeliha ile aşkı masal kahramanlarını andırır. Zeliha babası vefat edip annesi tarafından da Şinasi'ye mahrem olunca evlilik kararı verilir. Böylece Zeliha'ya babasından kalan tarlalar da Şinasi'nin arzuları ile birleşir.

Nusret Hanım Abdülcabbar Bey'in kızı olan Nusret Hanım, küçüklüğü itibarıyla Batılı tarzda bir eğitim alması için Fransa'dan özel getirilen hocaları Madam Terniye tarafından eğitilir. Kendisi gibi zengin, şık giyimli, gösterişçi ve Batılı bir erkek ile izdivaç beklerken karşısına Senai çıkar.

Yamalı Musa Köy hayatının zor olduğunu ve bir kazancı olmadığı için şehir hayatının üstünlüğünü anlatan ve oğluna öğütleyen cahil Yamalı Musa'nın başından iki evlilik geçer. Erken vefatı neticesinde malı mülkü çocukları Senai ve Zeliha arasında pay edilir.

Semih Efendi Memurluktan emekli olan bilgili Semih Efendi oğlu Şinasi'ye tahsilini tamamladıktan sonra köy hayatına atılmanın büyük kazanç ve mutluluk getireceğini öğütler. Oğlu köyde çalışmaya başlayınca ona yardımcı olmak amacıyla özel tohumlar gönderir. Nitekim dedikleri de doğru çıkar. Oğlunun işleri yolunda gidince Semih Efendi de köye yerleşir.

Köse Muhtar ve Köylüler Şinasi'ye hayli yardımcı olan muhtar ve köylüler onun dediklerine uyarak kısa zamanda çok bereketli işler çıkarıp toraktan ve hayvanlarından verim alırlar. Şinasi ahali tarafından sevilir ve korunur.

Abdülcabbar Bey Oğlu Mansur ve kızı Nusret için çalışan Abdülcabbar Bey, hem batılı hem de medrese eğitimi almasını istediği çocuklarını özel olarak eğitir.

Madam Terniye İdealist bir kadın olan lider ruhlu madam Terniye, Nusret'i Batıya özendirme konusunda misyonerlik çalışmaları yürütür. Nitekim başarılı da olur. Senai'yi kendince araştıran madam ailenin tüm işlerine karışan gizemli bir kişiliktir.

Rizet Flemma kahvehanesinde şarkı söyleyen Rizet, kendisine aşık olan Senai'yi kullanarak peşi sıra İtalya'ya kadar onu esir alır. Lakin paralar bitince aralarındaki aşk da biter.

Süleyman Efendi Köye ilk geldiğinde hikâyesini dinledikten sonra Şinasi'ye yardım etmek isteyen biridir. Süleyman Efendi'nin geniş arazilerinden toprak alıp tarım ve hayvancılık yapmaya başlar ve bu sayede Şinasi yapmak istediklerini uygulama imkânı bulur.

ÖYKÜ

Mektepte. Dönemin en önemli mekteplerinden biri olan Mekteb-i Sultani'nin üçüncü senesinde iki arkadaşın yatakhane sohbeti hikâyenin başlangıcını oluşturur. Okul bittikten sonra Şinasi'nin kır âlemine olan düşkünlüğü ve Senai'nin de şehir hayatına dair planları üzerine tartışılır. Her ikisinin tercih ettiği farklı yaşam biçimleri nedenleri ile birlikte verilir. Sonuç olarak Senai'nin bir köy ağası oğlu olarak şehre gidip büyük adam olmak arzusunda olduğu Şinasi'nin ise şehrizade bir babanın oğlu olarak şehirden köye kaçarak üretim yapmak niyetinde olduğu anlaşılır. Hem Senai'nin hem de Şinasi'nin babaları seçtikleri veya yaşamak zorunda kaldıkları hayattan bahtiyar olamadıkları için yönlendirmeleri ile çocuklarının bahtiyar yaşamalarını arzu ederler. Senai ve Şinasi de bahtiyarlığı aramayı kafalarına takarlar.

Senai. Beyoğlu'nda Flamme kahvehanesinin aslında diğer deyişle Meyhane, Tiyatrohane, Mızıkahane ve Kumarhane gibi pek çok eğlenceliği içinde barındıran şöhretlerin mekânıdır. Rizet isimli kendisi çirkin sesi güzel bir kız da Flamme'de çıkan şöhretlerden biridir. Bir gece Flamme'de vakit geçirmeye gelen Senai Beyefendi, Rizet'in kendisine gülümsemesi ile oranın müdavimi olmaya başlar. Senai, kızın odasına kadar yakınlaşarak duygularını dile getirmeye koyulur. Senai Rizet ile ilgilenirken annesi oğluna çıtı pıtı bir gelin bulma niyetindedir. Lakin oğlu kabullenmez. Senai'nin aklında dansı, müziği, Fransızca bilmesiyle tam olarak kibarzade zengin Avrupalı kızlar gibi biri vardır. Senai köylü olmasının asla anılmamasını ister hatta Avrupa'da doğanlara özendiği anlaşılır. Lakin içine girdiği israf ve safahat âleminde bahtiyar olduğunu düşünmez dahası yaşadığını bir ıstırap dünyası ile bağdaştırır.

Şinasi. Osmanlı nazarında Hüdavendigâr vilayet-i Sultanoku sancağında bulunan ovaları, dağları ve en güzel nehirleri ile özel bir yerde bulunan Şinasi, seçtiği hayata adapte olma konusunda büyük başarı gösterir. Süleyman Efendi'nin köyünden bir arazi ile başlar. Tarlalarda uğraşan halkın çalışmasını gayretlendiren Köse Muhtar, kuluçkasız piliç çıkaran, kurak arazilerden verim almayı başaran İstanbullu hakkında övgü dolu sözler sarf eder. Kısa sürede tüm köyün sevgisini kazanır. Şinasi, babasının gönderdiği fazla mahsul veren fasulye tohumunu insanlara anlatarak modern tarımı anlatmaya başlar. Bakla, fasulye, mısır ekerek kendi geçimine katkıda bulunur. Birkaç ay içinde de kazandığı paralarla küçükbaş hayvancılığa başlar ve Şinasi'nin rahatlığı, bahtiyarlığı artar. Babasına durumunu ve mutluluğunu bir mektup ile aktarıncan onun ne kadar haklı olduğu hususunu da dile getirir. Yedi sekiz ay içinde kazandığı paralar bir yana yaşadığı huzur ve mutluluk Şinasi'yi yeterince tatmin eder.

Paris'te Bir Türk. Bir roman olarak dile getirilen "Paris'te Bir Türk" içindeki Nasuh Efendi gibi Senai'de Berrakpınar'dır. Senai 23 yaşında iken babası Musa Ağanın vefatı üzerine Paris'e gider. Babasının mirası ikinci kadından olan bir oğlu, Senai ve kızına taksim olur. Senai babasından kalanları hem daha evvelki borçları için hem de Paris seyahatindeki harcamaları için kullanır. Paris'te 2 -3 sene kaldıktan sonra mükemmel bir avukat olmayı beklerken Paris'in gece hayatını kültürünü tadayım düşüncesiyle borçlar içinde kalır. Kumara dalar ve borçlanır. Peşine haydutları takacak kadar borçlanan Senai, ser sefil bir halde yelkenle İzmir körfezine gitmek isterken kaptan tarafından dövülerek Gediz nehrine bırakılır. Tüm aksilikleri çeken Senai, bahtiyarlığın neye olduğunu tekrar sorgulamaya başlar. Zor şartlarda validesinin yanına İstanbul'a dönen Senai, hoppalığının acısını iyiden iyiye çekmiş olur.

Terbiye-i Nisvan. Asr-ı celil Hazret-i Abdülhamid-i Gazi eserinde bahsedilen talim ve terbiyenin öneminin anlatılması ile başlanan bölümde kızları için Kuran ve Farsî eğitiminin ne kadar önemli olduğu belirtilir. Has Osmanlı kadını olacak bir kızın okuyup yazma bilmesi dışında dinini, milletini ve edebiyatını bilmesi icap ederdi. Abdülcabbar Bey, Mansur ve Nusret adındaki iki çocuğunun iyi bir eğitim almalarını arzu ettiği için Fransa'dan Madam Terniye'yi getirtmiştir. Babası Abdülcabbar Beyefendi kızının eğitimi için hayli uğraşır kızını her şeyi ile tam bir zevce olarak yetiştirir. Uzun yıllar bu aile içerisinde yaşayan Madam Terniye, Nusret üzerinde zengin ve Avrupalı erkek ile izdivaç zorunluluğu gibi bazı olumsuz etkiler bırakır. Ailesinden piyano dâhil tüm dersleri alan Nusret Hanım, üzerine titrenerek büyütülür. Evlenme arzusu tabi olunca karşısına Senai çıkar ve Senai'nin mektubu ile aile de durumu öğrenir. Tencere kapak misali Nusret Hanım ile aralarındaki ilişki başlamış olur. Avrupa terbiyesi görmüş kibar ve bilgili bir erkek olduğuna inanılan Senai ile izdivaca hazır olan Nusret Hanım, onu gözünde bir prens kadar büyütür. Senai, Avrupa'da bulamadığı mutluluğu İstanbul'da Avrupa eğitimi almış bir kızla evlilikte bulacağını düşünür.

Köy Düğünü. Senai yaşadığı köye uyum sağlar ve kendi kulübesini dahi yaparak 4 odalı bir evde tek başına yaşamaya başlar. Köyde geçirdiği altı sene boyunca pederinden gelen paraları dahi değerlendiren, kata boşa zaman ya da para harcamayan Şinasi, tam bir köylü olduktan sonra bir gün Yamalı Musa'nın hanesine giderek misafir olur ve Senai hakkında sohbet edilir. O akşam orada yatıya kalan Şinasi, sabah gözlerini açınca gördüğü kıza âşık olur. Yamalı Musa'nın ikinci hareminden olan Zeliha ile tanışmış olur. Yamalı Musa vefat ettikten sonra mirası çocukları arasında pay edildikten sonra müşkül duruma düşen Zeliha ve annesine yardım eden Şinasi, bir köy düğünü ile aşkına kavuşmuş olur. Bir sonbahara denk gelen düğün üç gün süreyle köylü halkı doyurmak suretiyle ziyafet içinde geçer.

Medeniyet Bedavet. Her iki arkadaşın da evliliğine değinen bölümde Senai'nin Abdülcabbar Beye damat olmasından sonra yaşadıklarına değinilir. Abdülcabbar Bey'in vaktinde kendi tarlalarına pamuk ekerek zengin oluşu, ona Senai'nin de Bursa'da ki sözde tarlaları değerlendirip zengin olabileceğini düşündürür. Senai kızla evlenebilmek için uydurduğu hikâye anlaşılmasını diye üvey kardeşi ile evlenip köye yerleşmiş olan Şinasi'ye bir mektup yazar ve gelip birkaç gün misafir olacaklarını haber eder. Şinasi, Abdülcabbar Bey ve ailenin diğer üyelerini karşılamaya gittiğinde basit bir uşak sanılarak küçümsenir. Köse Muhtar adamın damadının sandığı yerlerin Şinasi'nin olduğunu söylemesi üzerine tüm gerçekler açığa çıkar ve Şinasi'den özür dilerler. Senai'nin düzenlediği sahte belgeler, kayınpederinin konağından sattığı mücevherler hapsi açığa çıkınca Senai ortalıktan kaybolur. Şinasi'ye ondan örnek aldığı azim ile İsviçre'ye gidip eğitim hayatını sürdüreceği yönünde bir mektup yazar. Bu uğurda kayınpederinden aldığı yedi bin lirayı kullanacağını da iletir. Mektubu gözyaşları içinde okuyan Şinasi, bir daha Senai'den haber alamaz. Böylece Senai'nin adı kayıplara karışır.

TEMALAR

Batılılaşma Sorunu Genel olarak alafranga düşkün bir tipin yaşadığı bedbahtlık dile getirilirken milli ve yerel olanın mutluluk getirdiği vurgusu dikkat çeker. Sosyal içerikli mesajların yer verildiği Bahtiyarlık romanında köylü olma ve köye dair pek çok ayrıntıya karşı özenme durumu oluşturulur. Batı özentisinin geleneksel ahlaki değerlerden yoksun kalması ve diğer karakterin çok iyi bir okul mezuniyeti sonrasında memur olabileceken köylü olmayı tercih etmesi ile aydın bir kişiliğin tercihi sonucu kayıpları ve kazançları gösterilir.

KARAKTER ANALİZİ

Şinasi Bey (Uyumlu)

Karakter Romanın başında mektebin üçüncü senesinde 17- 18 yaşlarında olan Şinasi, babası Semih Efendi'nin köylü olmanın bahtiyarlık getireceği yönündeki nasihatlerine uyararak okulu bitir bitmez köye hayallerini uygulamaya gider. Buradaki bilgisi, başarısı, gayreti ve azmi köy ahali tarafından da takdir edilir. Hem babasından aldıkları hem kendi kazancı ile altı ay gibi kısa bir süre içinde kazanca geçen Şinasi, köyden maaş almak yerine toprak alır. Köse Muhtar ve köylüler tarafından başarısı övülen ve 6 sene sonra 23 yaşlarına gelen Şinasi, kendisine uygun, Kuran bilen iyi bir kız ile izdivaca hazırlanır. Zeliha ile evlenip köydeki bahtiyarlığını taçlandırır. Şinasi gayet tutkulu, yaptığı işe hevesini ekleyen idealist ve tutumlu bir gençtir. Her şeyin yerli olanına meyil gösteren Şinasi kısa sürede Senai'nin beğenmediği ve istemediği tüm araziye sahip olur. Ahlakı ve kişiliği ile örnek biridir. Mektepten arkadaşı ve evlendiği kızın üvey abisi olan Senai'ye hayallerinin peşinden gitmenin neler getirdiğini kanıtlamış olur.

Aktiviteler Genelde çalışmaktan zevk alan Şinasi Bey, babası ile irtibatta kalmak için sık sık mektuplaşır. Bursa'dan İstanbul'a zaman zaman babasını ziyarete gider. Küçükbaş hayvanlar ile ilgilenmekten ve topraktan hoşlanır. Modern tarım ve hayvancılık üzerine kitaplar okur araştırmalarda bulunur.

ÖRNEK ANILAR

Azimli/Kararlı. Şinasi babasının kendisine anlattığı ve yaşattığı hayat neticesinde daha okulda iken "köylü olmaya" karar verir ve bu kararına sadık kalarak kendini toprağa adar: "Evet! Köye gideceğim, köylü olacağım. Kendimce ettiğim arzuda talih yardım ederse beni mutlaka köyde göreceksiniz."

Çalışkan. Bozok köyüne gittiği andan itibaren çalışmayı elden bırakmayan Şinasi, hem köylüye iş imkânı sağlamış hem de kendine modern tarım yapabileceği alanı sağlamış olur: "Aldığı yer Bozok kasabasına yarım saat mesafede bulunduğu ve mevsim dahi kış olduğu halde Şinasi her sabah arazisine gider her akşam Süleyman Efendi'nin hanesine gelir. Ve "Ah! Yaz gelse de şu dere kenarına kendi bir kulübe yapsam gece gündüz kendi yerceğizimde bulunsam" arzusunu bir türlü yenemezdi."

Saygılı. Hayatına yön verirken kendinden büyük, olgun akılların söylediklerine ve tecrübelerine güvenen Şinasi bu yönünün getirisi ile ihtiyar Süleyman Efendi'nin fidanlarla ilgili öğüdünü yabana atmaz: "Gayretli Şinasi, bu haberi alınca daha ziyade vakit kaybeder mi? Kulübe binasını biraz daha tehir ederek olanca gayretiyle iktiza eden yerlere fidan dikmeye başladı. Her şeyin yabanisinden beşer onar dikti köy içinden birkaç tane dahi aşılı kiraz ve armut ve elma ve ayva fidanları bulup onları da başkaca garsetti."

Tutumlu. Kazancını savurmuyarak elinde tutan Şinasi, her işinde doğru hesaplamalar yaparak kısa sürede hayallerindeki yaşama kavuşur ve paralarını harcamak yerine araziye yatırım yapar: "İşte başladığımın tamam altıncı ayında olmak üzere işte mah-ı ağustostayız. Bu müddet zarfında bendenize dört defa biner kuruşluk harçlık gönderdiniz ki İstanbul'da olsaydım bunlar kâmilten harcanmış olacaktı. Buradaysa leffen takdim eylediğim defterimde görüleceği üzere araziyle beraber mübaayatım üç bin beş yüz kuruşa baliğ olmuştur."

Hesapçı. Arkadaşı Senai'nin köye gelirken yapacağı hileyi evvelden haber almasına rağmen onun kayınpederine durumu açık etmeyen Şinasi, arkadaşının aradığı zenginliğe ve mutlu hayata kavuştuğuna inandığı için yalanına ortak olmayı kabul eder. Ayrıca Yamalı Musa'nın vefatının ardından Zeliha ve annesine kalan miraslar konusunda da gayet bilinçli ve hesapçı yaklaşır, Senai'nin annesinin elinde kalanları da para ile almaya kalkışır: "Yed-i idaresinde hem de pek ucuz alınmış iki bin beş yüz liralık kadar arazi bulunarak Zeliha ve validesinin hisselerini dahi hesaba katınca dört bin liralık toprağa akilane ve mukaddimane kumada eden Şinasi gibi bir kahraman için sekiz yüz lira borç kasaveti çekilecek bir şey midir?"

Duygusal. Seçtiği hayatın neticesinde gördükleri karşısında son derece bahtiyar hisseden Şinasi Efendi kulübesinin adını dahi bahtiyar koyar: "Kümesinde ilk defa olmak üzere iki yumurta bulunduğu gün Şinasi cidden ve hakikaten sevincinden hüngür hüngür ağlamıştır. Bir kimse çıkıp da yumurtaların her birine birer altın verseydi Şinasi için bu sevgili mahsulleri satmak kat'iyen kabil değildi."

Senai Efendi (Kapalı)

Karakter Roman başladığında 17-18 yaşlarında olan Senai, tam da babasının arzu ettiği gibi Batıya olan tutkusu ile kazancın ve mutluluğun şehirde olduğuna kanaat getirir. Şehir hayatının üstün olduğunu söyleyen Yamalı Musa'yı dinleyen oğlu Senai, okul biter bitmez soluğu Paris'te alır. Babası vefat ettiği için kalan mirası satıp parasını bu şekilde değerlendireceğini düşünür. Her ne kadar Fransa'ya hukuk eğitimi için gitmiş olsa da eğlence hayatı ve kültürel farklılık onu cezbeder ve Senai borçlandıkça borçlanır. Kumardan ve kadınlara para harcamaktan okul işleri aksar. Annesinden istediği bir miktar para yardımı ile memlekete dönünce iyice kendini mutsuz hisseder. Yaşı 23 olunca da Avrupalı bir kızla zengin bir aileye damat olarak mutlu olacağını düşünür. Bu evliliği Nusret Hanım ile yalanları sayesinde gerçekleştirir. Fakat söylediği yalanların ortaya çıkması ile bedbahtlığı iki katına çıkar ve kayınpederinden yürüttüğü paralar ile İsviçre'ye kaçarak yaşamına devam eder. Genel olarak savurgan, özensiz, alafranga ve eğlenceye düşkün bir karakterdir.

Aktiviteler Okuduğu okula ve baba parasına güvenip kendini geliştirmeyi ihmal eden Senai tam bir mutsuzluk örneğidir. Eğlence düşkündür, kumarbazlık ve hilekârlık hayatında vardır. Fransızca bilir ve mektup yazarak düşüncelerini sevdiklerine iletir.

ÖRNEK ANILAR

Alafranga. Avrupalı yaşama duyduğu özenme duygusu ile kendini yetiştirmek isteyen Senai, Batılı gibi eğitilmek, giyinmek ve yaşamak için çaba sarf eder. Eğlence hayatına kendini kaptırır ve şarkıcı bir kadının peşinden gider: "İşte bu kafada olan Senai eğlence cihetince dahi alafrangayı tercih ederek Flamme'in en başlı müdâvimlerinden ve Rizet'in en büyük ahbaplarından olmuştur."

Özenti. Milli duyguları adeta körelmiş olan Senai, içinde bulunduğu devletin koşullarını beğenmez. Bir an evvel Avrupa'ya giderek yaşamaya başlamayı hayal eder: " Senai Osmanlıların yemekçe içmekçe yatıp kalkmakça usullerinden hiçbirisini beğenmeyip hatta devair-i hükümetin usul-i idaresini dahi beğenmediğinden böyle barbarcasına bir usule tebaiyetten kendi alafranga hevasatına tebaiyeti tercih eylemiş ve yalnız Hariciye nezaretine mensubiyeti ilerde sefiriğe kadar yol açacağı münasebetiyle mümkün mertebe alafrangaya karib görerek gönlü o daireye epeyce meyletmekte bulmuştur."

Mirasiedi. Musa Ağanın vefatı üzerine mal varlığı evlatları ve eşleri arasında pay edilir. Kendisine kalan parayı boşa harcamak konusunda hiç düşünmez ve paralar geldiği gibi zevk sefaya gider: "O zamana kadar Senai şuna buna ba-sened beş altı bin lira borçlanmış olduğundan gerek bunların tasviyesi gerek bir Paris seyahatinin masrafı için nakte muhtaç olup eldeki nukut ise bu miktara

varamadığından emlak ve akardan hiç olmazsa bazılarında olan hissesini satmaya kalkıştıktan zavallı validesi ağlayıp sızlayarak oğlunu irşada çalışmışsa da Türk olmasından dolayı validesini de pek beğenmeyen Senai'yi irşat kabil olur mu?"

Savurgan. Bir birikim için adım atmak yerine baba parası yemeyi tercih eder. Rizet'e yakınlaşmak için pahalı bir broş alır ve parası olmamasına rağmen eğitim için gittiği Paris'te eğlenceyi arzular: "Bu himmete başlamazdan evvel bir parça Paris'i görmesi ve Paris eğlenceleriyle birazcık eğlenmesi çok mu görülür?"

Mutsuz. Avrupa'da beş parasız kalıp haydutlarca kovalandıktan sonra gerçek mutluluğu orada bulamayacağını anlayan Senai, İstanbul'da terbiyeli ve zengin aile kızlarını araştırmaya koyulur: "Hoppa çocuk mütehasşiri olduğu Avrupa'nın tadını tadarak pek fena bir halde İstanbul'a geldiği zaman şu dünyaca bahtiyarlık denilen şeyi Avrupa'da bulamaması üzerine bari İstanbul'da bulmaya mecburiyet hissetmiş ve en büyük kibardan bed' ile terbiyeli kızları araştırıp tahkik etmeye başlar."

Hilekâr. Evleneceği Nusret Hanım'ın ailesine kendisini kabul ettirebilmek için malı mülkü olduğu söyleyen Senai, düğün sonrası mutlaka arazilerini görmek isteyen kayınpederine ve ailesine arkadaşı Şinasi yardımıyla yalan söyleme teşebbüsünde bulunur: "Nihayet Bursa'daki araziye ziyarete karar verildi. Senai Şinasi Efendiye gayet biraderane bir mektup yazıp milyonlara malik bir adama damat olduğundan ve artık dünya ve mafihayı anlayıp akıl ve hikmete katiyen Tefvik-i harekete başladığından bahisle kayınpederi Mısır'da malik olduğu arazi-i külliyyesini satarak Hüdavendigâr veyahut Konya taraflarında gayet vasi arazi ve emlak alacağını ve bu maksatla o taraflara seyahate geleceğini bildirdi."